

ทฤษฎีการจีบ.....(ภาควิชาการ)..ชัวร์....

นำเสนอเมื่อ : 18 เม.ย. 2552

ทฤษฎีการจีบ

01 Sep

Posted by: JERK in: [Sexuality](#)

เมื่อเราบึ่งใครสักคนที่ไม่รู้จักหัวนอนปลายเท้า จะรู้ได้อย่างไรว่าเขา/เธอคนนั้นคือคนที่ “ใช่เลย” หรือ “ไม่ใช่เลย” เชื่อหรือไม่ว่าภายในเวลาแค่ 90 วินาที ถึง 4 นาทีของการพูดคุยกัน ระบบภายในร่างกายจะช่วยเราตัดสินได้ว่า จะ “รุก” ต่อ หรือ จะ “ชิง” ดี เพราะว่าในการพูดคุยอย่างสุวิทหวานแหววกับบุคคลเป้าหมาย ความประทับใจและการรับรู้ขอความจากการสื่อสารนั้น ร้อยละ 55 จะมาจากภาษากาย ร้อยละ 38 มาจากน้ำเสียงและความเร็วในการพูด และแค่ร้อยละ 7 จากสาระที่เราพูดออกไป ซึ่งหมายความว่าเพียงแต่มีลีลาดี ก็จะมีชัยไปกว่าครึ่งแล้ว

การมองตาเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่หนุ่ม/สาวเจ้าเสน่ห์ทั้งหลายยืนยันว่ามีประสิทธิภาพเหลือเกิน เพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่าดวงตาเป็นหน้าต่างของหัวใจ ศาสตราจารย์อาเธอร์ อรัน นักจิตวิทยาจากนิวยอร์ก ได้ทำการทดลองโดยนำชายหญิงหลายคนมาจับคู่หนึ่งพูดคุยกันแบบเปิดอกเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของแต่ละคน นานหนึ่งชั่วโมงครึ่ง หลังจากนั้น ให้นำเงืองจ้องตากันเฉยๆ โดยไม่ต้องเอื้อนเอ่ยอะไรทั้งสิ้นอีกสักนาที ผลคือผู้ที่เขารับการทดลองหลายคนยอมรับว่า เกิดความสนใจในตัวของคุณทดลอง โดยเฉพาะคู่ที่อยู่ในสายตาหรือมีระดับทางสังคมที่ใกล้เคียงกัน และมีคู่หนึ่งก้าวหน้าไปถึงขั้นแต่งงานกันเลย ในประเด็นของความรักที่เกิดจากการมองตานี้ นักวิทยาศาสตร์บอกว่าเมื่อเรารู้สึกสนใจอะไร รูม่านตาของเราจะขยาย นัยนตาจะดูกลมโตและเป็นประกาย ซึ่งอาจจะเป็นการส่งสัญญาณเตือนให้เขา/เธอรู้ตัวก็เป็นได้ หากสาวอิตาเลียนในสมัยกลางได้รู้เรื่องนี้คงจะร้องไห้ เพราะแค่พวกเธอพบเจอคนที่ถูกใจ นัยนตาของพวกเธอก็จะกลมโต สวยงาม เหมือนสาวใส่ไร่เตียงสาได้แบบอัตโนมัติ

โดยไม่ต้องเสี่ยงไปใช้น้ำสกัดจากลูกเบลลาดอนน่า (Belladonna) ซึ่งเป็นพืชจำพวกมะเขือพวงและมีพิษ มาหยอดตาเพื่อทำการขยายรูม่านตาอย่างที่นิยมทำกัน

สัญญาณอื่นๆ ที่บ่งบอกให้รู้ถึงรัก ได้แก่ การเลียนแบบ เมื่ออยู่ในโลกแห่งรักของสองเรา คนสองคนก็จะลอกเลียนแบบทุกสิ่งทุกอย่างจากกันโดยไม่รู้ตัว ไม่ว่าจะเป็นการเดิน นั่ง พูด บุคลิกท่าทางต่างๆ นักวิทยาศาสตร์เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า ปรากฏการณ์กระจกเงา การที่คู่รักทำอะไรที่เหมือนกัน แสดงว่าทั้งคู่เปิดใจให้กัน พรอมที่จะยอมรับซึ่งกันและกัน นับว่าเป็นนิมิตหมายที่ดี แต่ถึงกระนั้น ปรากฏการณ์กระจกเงาอาจเป็นอันตรายได้ เพราะมันเกิดขึ้นในกลุ่มของเพื่อนสนิทด้วยเช่นกัน ผู้ที่กำลังแอบรักเขาต้องระวังให้มาก เพราะหากตีความไม่ดีแล้ว อาจจะสับสนระหว่างสัญญาณของความรักกับมิตรภาพได้

มีบางทฤษฎีบอกว่า มนุษย์เราชอบความท้าทาย ยิ่งยากยิ่งอยากพิชิต เหมือนหยอดเขาเอฟเวอเรสต์ที่มีคนแวะเวียนไปทาทายปีนป่าไม่เคยขาด นักวิทยาศาสตร์ทำการทดสอบเพื่อยืนยันสมมติฐานนี้ (อีกแล้ว) โดยได้ใช้คอมพิวเตอร์หาคู่ (Computer dating experiment) ทดสอบกับผู้หญิงสามคน คนแรก หญิงเอ สาวนักทดลอง อยากจะเดทชะกับทุกคนที่คอมพิวเตอร์สุ่มเลือกมาให้ คนที่สอง หญิงบี ผู้ไร้ความรู้สึก ไม่ยินดียินร้ายกับชายที่คอมพิวเตอร์จัดให้เลยสักคน คนสุดท้าย หญิงซี สาวช่างเลือก ที่กีดฟันเลือกชายผู้โชครึ้มมาได้หนึ่งคนจากทั้งหมดที่คอมพิวเตอร์จัดให้ จากนั้นถามความเห็นผู้ชายทั้งหมดที่เป็นตัวเลือกในคอมพิวเตอร์ ทุกคนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า สาวซีเลือกเบอร์สามกับสามจอมหยิ่งเบอร์สองเหนียวโดนใจที่สุด

เรื่องการผจญภัยก็สำคัญไม่น้อย มีหลายคนบอกว่า ถ้าคุณเราผ่านสถานการณ์ที่ยากลำบาก สยดสยอง โหดร้าย ทารุณมาด้วยกัน จะยิ่งทำให้เขาใจกันดีขึ้น นักวิทยาศาสตร์ยืนยันว่าจริง แต่ทว่าคนมักจะเข้าใจผิดไปเองว่าความรู้สึกดีๆ ที่เกิดขึ้นหลังผ่านพ้นช่วงเวลาวิกฤตนั้นเป็นความรัก ถ้าการออกเดทที่สวนสนุก (โดยมีขอแมวตองเล่นเครื่องเล่นผาดโผนหวาดเสียวด้วยกัน) จะช่วยกระชับความสัมพันธ์ให้แนบแน่นขึ้นแล้วนั้น การจับคู่กระโดดบันจี้จัมพ์ด้วยกันน่าจะทำให้ความสัมพันธ์ยิ่งแน่นแนบไปถึงขั้นเป็นคู่แท้ตลอดกาลเลยทีเดียว ทั้งนี้ทั้งนั้นคนจะอยู่ด้วยกันได้ ก็ยอมจะต้องมีอะไรที่คล้ายกันบ้าง คนที่มีระดับความกล้าบ้าบิ่นและชอบอะไรที่สยองๆพอกๆกัน ก็เหมาะแล้วที่จะเป็นคู่รักคู่ทรโหด

รักเพราะอะไร

เมื่อคบหากันไปสักระยะ หลายคนเกิดคำถามขึ้นในใจว่า ฉันประทับใจเขา/เธอคนหนึ่งที่ตรงไหน รูปลักษณ์ภายนอกเป็นสิ่งแรกที่ทำให้ชาย/หญิงเกิดอาการสะดุดรัก ในขณะที่ยังมีอีกหลายสิ่งหลายอย่างที่ทำให้เราเกิดอาการดังกล่าวได้ โดยชายและหญิงก็จะมีกฎเกณฑ์ที่แตกต่างกันอยู่ในใจ

บางคนไม่รู้ตัวด้วยซ้ำว่าตัวเองช่างเลือกขนาดไหน

ความไม่สมดุลเป็นสัญญาณที่แสดงถึงความบกพร่องของยีน ดังนั้นผู้ชายส่วนมากจึงมองผู้หญิงที่รูปลักษณ์ภายนอก เพื่อยืนยันว่าผู้ชายให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มาก จึงมีคนคิดสูตรคำนวณหาสัดส่วนของผู้หญิงในอุดมคติออกมา โดยยกให้รูปทรงของนาฬิกาทรายที่มีเอวคอดกิ่วเป็นต้นแบบ สูตรคำนวณมีว่า ขนาดรอบเอว รอบสะโพก ต้องเท่ากับ 0.7 ถ้าได้ค่าประมาณนี้ หญิงผู้นั้นถือว่ามีสัดส่วนที่ได้รับการยอมรับอย่างท่วมท้นจากชายทั่วโลก มีการยืนยันทฤษฎีหุ่นนาฬิกาทรายนี้โดยนำค่าสัดส่วนของผู้ชนะการประกวดมิสอเมริกาแต่ละปีมาคิดและพบว่าได้ 0.7 เกือบทุกคน หลายคนเชื่อว่าหญิงที่มีหุ่นนาฬิกาทรายจะมีคุณสมบัติที่ดีที่เหมาะสมแก่การสืบพันธุ์ด้วย ในขณะที่ผู้ชายมุ่งมั่นเสาะหาหญิงในฝันจากเปลือกนอก ผู้หญิงเองกลับไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้เลย พวกเขา กลับมองที่ความสามารถในด้านต่างๆ และภาวะผู้นำที่มีอยู่ในตัวของผู้ชายมากกว่า

จุดรวมของความเหมือนก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ผู้คนพยายามมองหาในตัวของผู้รัก เราเคยได้ยินกันบ่อยๆ ว่า คนเป็นหนึ่งเนื้อคู่กัน จะหน้าเหมือนกัน คำพูดนี้มีความเป็นไปได้ นักวิทยาศาสตร์บอกเราว่าจะให้ความสนใจคนที่ดูคล้ายตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง หน้าตา หรือบุคลิกภาพ และแม้จะไม่มี ความใกล้เคียงในสิ่งที่กล่าวมาให้อยู่เลย ก็อย่าเพิ่งหมดหวังว่าเขา/เธอ นั้นจะไม่ใช่คู่แท้ของเรา เพื่อช่วยให้ผู้รักที่เกือบหมดหวังกลับมา มีกำลังใจอีกครั้ง นักวิทยาศาสตร์จึงเสนอจุดสังเกตของความ เป็นคู่แท้เพิ่มเติมอีกห้าอย่าง ได้แก่ ความยาวของนิ้วกลาง ขนาดของใบหู ความยาวของติ่งหู ขนาดรอบคอและรอบข้อมือ ปริมาตรของปอด และอัตราการเผาผลาญสารอาหาร ซึ่งถ้าจะมาเสียเวลานั่งหาว่าสิ่งนี้เธอมีเหมือนฉัน สิ่งนั้นของฉันเหมือนเธอแล้ว คู่รักควรจะไปดูแลซึ่งกันและกันเพื่อรักษาความสัมพันธ์ให้ยาวนานจะดีกว่า

กว่าจะรู้จักกันต้องใช้เวลา ในการพบเจอกันของคนแปลกหน้าสองคน ซึ่งไม่มีแม้วเวลาจะให้ทำความรู้จักกัน “หน้าตา” จึงเป็นสิ่งที่ถูกใช้ นำมาตัดสินตัวบุคคล เดวิด เพอร์เรตต์ นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยเซนต์แอนดรูว์ ในสกอตแลนด์ ทำการศึกษาเพื่อที่จะรู้ว่า ต้องมีหน้าตาอย่างไรจึงจะสะกิดใจคน เดวิดได้นำภาพใบหน้าของนักศึกษาที่เขาทำการทดลองมาทำให้เป็นเพศตรงข้าม แล้วเอาไปปนกับรูปอื่นๆ ก่อนจะให้กลุ่มนักศึกษาเหล่านั้นเลือก พวกเขาส่วนใหญ่เลือกรูปของตัวเองโดยที่ไม่ได้เฉลียวใจเลยว่าหลงรักตัวเองเข้าไปแล้ว เดวิดอธิบายเรื่องนี้ว่า ส่วนหนึ่งอาจมาจากความทรงจำในวัยเด็กที่เห็นภาพใบหน้าเดิมๆ ของบุคคลสองคน คือพ่อและแม่ ซ้ำไปซ้ำมาเป็นประจำทุกวัน จนเกิดเป็นความฝังใจ

การจะรัก จะเลือกใครสักคนมาเป็นคู่ หลายคนยังยืนยันว่าเรื่องของเหตุผลสำคัญน้อยกว่าจิตใจ แม้เขา/เธอจะรวย เก่ง ดูดี มีตระกูล แต่ถ้ามารมณมันไม่ได้ มันก็ไม่ใช่ ในโลกสี่ชมพูของความรัก นักวิทยาศาสตร์กลับทำลายความโรแมนติกแบบสามัญชนเสียหมดสิ้นด้วยทฤษฎีรักที่โรแมนติกกว่า คือ รักนางใหญ่ที่ยีน การเลือกคู่ครองคือการเลือกบุคคลที่มียีนดีเลิศ ดีกว่า หรือ(อย่างน้อย)ดีเท่ากับเรา มาเพื่อรวมกันผลิตทารกุ่นใหม่ที่แข็งแรง ฉลาด หน้าตาดี

ไม่มีโรค

ยามแรกรัก หน้าตมผักก็ว่าหวาน แล้วความรักของเราละ จะยาวนานไปถึงเมื่อไหร่? คำถามนี้ตอบยาก แต่ถึงกระนั้นก็ยังมีความน่าสนใจๆ น้อยๆ พอให้นักวิทยาศาสตร์เอามาวางอิงประกอบวิชาหลักการเลือกคู่ชั้นสูงได้ โดยหลักการที่ว่า ความน่าจะเป็นของการหย่าร้างสามารถถ่ายทอดทางพันธุกรรม เพราะฉะนั้นให้ทำความรู้จักตัวเขา/เธอ และตนตระกูลของเขา/เธอให้ดีกว่าอดีตสินใจ ส่วนผู้ที่คิดจะรักฝาแฝด โปรดจำไว้ว่าชีวิตของฝาแฝดนั้นเป็นแบบแปรผันตรง ไม่ว่าคนหนึ่งจะประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิตคู่มากน้อยแค่ไหน ชีวิตของอีกคนก็จะเป็นไปในทิศทางเดียวกันเสมอ อย่างไรก็ตาม รักยืนยงของแต่ละคนขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ อีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นภูมิหลังของการพบรัก การยอมรับและปรับตัวเข้าหากัน หรือความคาดหวังในตัวของแต่ละคน เป็นต้น

เป็นไปได้เพราะรัก

เศรา เห่งา ..เพราะรัก

อาการหรืออธิบายได้ด้วยผลการศึกษาจากประเทศอิตาลีที่ระบุว่า คนที่กำลังมีความรักมักจะเป็นโรคย้ำคิดย้ำทำ (Obsessive Compulsive Disorder – OCD) อาการคือ สติไม่อยู่กะรองกะรอย คอยแต่กังวลว่าปิดประตู ปิดหน้าต่างแล้วหรือยัง ชักโครกหรือเปลา หรือชอบล้างมือบ่อยๆ เพราะคิดว่าไม่สะอาด อะไรทำนองนี้ โรคย้ำคิดย้ำทำมีความสัมพันธ์กับระดับของเซโรโทนิน (Serotonin) แบบปฏิกิริยาผกผัน ยิ่งเซโรโทนินต่ำ ความเศรา เห่งา โกรธก็จะยิ่งมาก เรื่องนี้ไม่ได้พูดกันลอยๆ มีการวัดระดับเซโรโทนินในกลุ่มทดลองซึ่งเป็นนักศึกษาที่กำลังมีความรัก พบว่าระดับเซโรโทนินในร่างกายของพวกเขาลดลงถึงร้อยละ 40 จากปกติ อย่างไรก็ตาม ผล(เสีย)จากการตกหลุมรักนี้ไม่ได้อยู่แค่ชั่วพริบตา เมื่อเวลาผ่านไปหนึ่งปี (โดยที่นักศึกษาเหล่านี้ยังรักษาความสัมพันธ์ฉันท์คนรักเอาไว้ได้) ระดับเซโรโทนินของพวกเขากลับคืนมาสู่ระดับปกติ ช่างเป็นเรื่องที่น่ายินดียิ่ง เพราะหากระดับเซโรโทนินยังต่ำอยู่ โอกาสที่พวกเขาจะก้าวร้าวอารมณ์สูง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ชาย ระดับความต้องการมีเพศสัมพันธ์ก็จะมีมากขึ้นด้วยเช่นกัน

แอนเดรียส บาร์เทลส์ และเซเมียร์ เซกิ แห่ง University College London ใช้เครื่องมือที่ชื่อว่า Functional Magnetic Resonance Imaging (fMRI) แสกนและถ่ายภาพสมอง เพื่อศึกษาการทำงานของสมองของผู้ที่กำลังมีความรัก โดยให้พวกเขาทำการทดลองทั้งหมดดูรูปของคนรักที่มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งและคนที่รู้สึกชอบพอกันฉันท์เพื่อน ทั้งสองคนพบว่าพื้นที่สีสวนของสมองมีการทำงาน และมีเพียงหนึ่งจุดที่ไม่ทำงาน โดยหนึ่งในบริเวณที่สมองทำงานได้แก่บริเวณที่จะมีบทบาทเมื่อเวลาเราเกิดความรู้สึกประหลาดที่ยากจะเข้าใจ และอธิบายไม่ได้ด้วยเหตุผล หรือที่เรียกว่า Gut feelings และอีกส่วนคือจุดที่จะตอบสนองเวลาร่างกายได้รับสารที่มีฤทธิ์กล่อมประสาท ที่ทำให้รู้สึกสบาย สนุกสนาน เหมือนคนเสพกัญชา ส่วนบริเวณที่ไม่ตอบสนองเลยคือสมองส่วนที่เรียกว่า Prefrontal cortex ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมปฏิกิริยาสนองตอบร่างกายเวลาที่จิตใจถูกกระตุ้น ในผู้ที่ป่วยเป็นโรคซึมเศรา ก็พบว่าสมองส่วนนี้จะไม่ทำงานเช่นกัน

ด้วยเหตุจากการทดลองดังกล่าว คนบางกลุ่มจึงได้ให้นิยามของ “รัก” ว่าเป็นสารเสพติดชนิดหนึ่ง เมื่อเสพแล้วทำให้สดชื่นรื่นรมย์ เคลิบเคลิ้มเป็นสุข ตื่นตัว มีพลังกำลัง การเสพต่อเนื่องไปเรื่อยๆ จะส่งผลข้างเคียงที่รุนแรงพอตัว ทำให้เกิดอาการประสาทหลอน ซอบฟังเพลงรัก ไม่กินอาหาร ไม่หลับไม่นอน และมีความแปรปรวนทางอารมณ์อยู่ตลอดเวลา ความรุนแรงของอาการที่เกิดจากรัก จะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปริมาณที่เขาตรงสูดมอง โดยอาจจะออกฤทธิ์อยู่ได้นานตั้งแต่ 1 วันจนถึงชั่วชีวิต

ใครที่เกิดมาคู่กับฉัน

นักวิทยาศาสตร์บางคนเชื่อว่าฟีโรโมน (Pheromones) จากตัวเรา เป็นกุญแจสำคัญในการคัดสรรคนที่คู่ควรมาเป็นคู่ชีวิต ในเผ่าพันธุ์สัตว์ฟันแทะ (Rodent) ซึ่งมีอวัยวะสำคัญในจมูกที่เรียกว่า Vomeronasal organ หรือ VNO ฟีโรโมนจากปัสสาวะจะมีความสำคัญมาก เพราะมันเป็นสิ่งที่ชี้นำการใช้ชีวิตในกลุ่มสังคมของพวกมัน เมื่อมันพบปะกับตัวอื่นๆ มันก็สามารถรู้เพศของตัวนั้นๆ ได้ทันที และจะนำมาซึ่งการจับคู่ในลำดับต่อไป สัตว์ฟันแทะจะมีฟีโรโมนที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย เมื่อถึงเวลาเลือกคู่ มันจะหลีกเลี่ยงคู่ที่มีกลิ่นฟีโรโมนใกล้เคียงกับมัน เพราะต้องการให้ลูกๆ ที่เกิดมาแข็งแรง สดใส ห่างไกลโรค (เช่นเดียวกับลูกมนุษย์) อยากรู้ก็ตาม ในพวกเราเหล่ามนุษย์ การที่จะประทับใจใครสักคนด้วยการสูดกลิ่นฟีโรโมนจากปัสสาวะเฉกเช่นเดียวกับหนู มันอาจจะเกินงามไปสักหน่อย นักวิทยาศาสตร์บอกว่าแค่ฟีโรโมนจากเหงื่อก็สะกิดเราให้รู้ตัวได้แล้ว

เคลาส์ เวเดไคนด์ จากมหาวิทยาลัยเบิร์น ในสวิตเซอร์แลนด์ ทำการทดลองเพียงๆ ขึ้น โดยขอให้ผู้หญิงกลุ่มหนึ่งสุดดมเสื้อที่ยังไม่ได้ซักและเต็มไปด้วยกลิ่นเหงื่อจากผู้ชายหลายคน ปรากฏว่าผู้หญิงแต่ละคนจะประทับใจในกลิ่นเหงื่อของผู้ชายที่มีระบบภูมิคุ้มกันที่แตกต่างจากพวกเธอ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีที่เกิดขึ้นกับสัตว์ฟันแทะ ผลการศึกษาเสื้อยัดอับเหงื่อเวอร์ชันของ ดร.มาร์ธา แม็คคลินทอก จากมหาวิทยาลัยแห่งชิคาโก บอกว่าผู้หญิงมักจะสนใจผู้ชายที่มีกลิ่นคล้ายพ่อของตัวเอง ทั้งนี้ด้วยเหตุผล (ที่ไม่ค่อยเห็นแก่ตัวสักเท่าไรเลย) ว่าผู้ชายเหล่านี้จะมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี (เหมือนที่เธอได้รับจากพ่อ) และเขาก็ไม่ใช่คนในตระกูล แม้ว่าเธอจะมั่นใจว่าตระกูลของเธออุดมสมบูรณ์ไปด้วยยีนที่ดีเลิศ แต่การแต่งงานกันในวงศ์ญาตินั้นเสี่ยงเกินไปที่จะเลือกปฏิบัติ เพราะนอกจากจะทำให้ลูกที่เกิดมาอ่อนแอหรือถึงตายได้แล้ว ยังอาจทำให้ลักษณะเด่นบางประการหายไป และยังทำให้ความสมบูรณ์ของพันธุ์ลดต่ำลงได้ในรุ่นลูกหลาน เป็นไปตามกฎแห่งพันธุกรรม ดังนั้นการเลือกชายที่มีความใกล้เคียงกับพ่อของเธอจึงเป็นทางออกที่สดใสกว่า เพราะนอกจากจะนายินดีที่ได้ยีนดีแล้ว ชายนอกตระกูลผู้นั้นยังน่าจะมียีนดี ๆ อื่นๆ อยู่ในตัวอีกด้วย

กลยุทธ์นี้ช่วยสร้างสมดุลระหว่างความเสี่ยงของการผสมนอกสายสัมพันธ์และความอันตรายของการผสมในสายสัมพันธ์ได้อย่างลงตัวที่สุด

บทส่งท้าย

มีคน (คาดว่าเป็นนักวิทยาศาสตร์) ให้นิยามของความรักว่า

“

ความรักเป็นปฏิกิริยาทางเคมีที่เกิดขึ้นภายในร่างกายเพื่อตอบสนองความต้องการทางพันธุกรรมกับบุคลิกภาพจากสิ่งแวดล้อม” ไม่ความรักจะเป็นอะไรก็ตามในความคิดของคน และแม้ว่านักวิทยาศาสตร์จะสรรหาข้อเท็จจริงมากมายมาเฉลยปริศนาแห่งรักให้เราได้ เราก็ต้องเข้าใจอยู่เสมอว่ารักเกี่ยวพันกับสิ่งต่างๆ มากมาย ไม่ใช่แค่วิทยาศาสตร์ แต่ยังรวมถึงปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม รวมทั้งการเรียนรู้ด้วย ความรักเติบโตขึ้นพร้อมๆ กับเรา โดยประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เรารู้จักเลือกที่จะรัก รู้จักหยุดเพื่อที่จะเริ่มใหม่ และรู้จักสร้างเงื่อนไขเพื่อให้ได้มาซึ่งการดำรงพันธุ์ที่เหมาะสม แม้ว่าปริศนาบางอย่างในโลกแห่งรักจะถูกไขกระจ่างโดยนักวิทยาศาสตร์ ก็ไม่ได้หมายความว่าความวาทจากนี้ไปเราจะรักกันด้วยเทคโนโลยี การปล่อยให้ความรักดำเนินไปตามครรลองของมันน่าจะเป็นสิ่งที่ถูกต้องมากกว่า